

- Bilmece sicimlerini grup içinde de hazırlamak mümkündür, bu durumda tek tek öğrenciler bir kitabın sadece belli yerlerini okumak zorunda kalırlar.
- Kütüphanelerdeki deneyim göstermiştir ki, bilmece sicimi içeren kitapları küçük yaş grubu okurlar çok daha fazla ödünç almaktadır.

Seçenek:

Öğrenciler, sınıf kitaplığındaki her kitap için bir bilmece sicimi hazırlar, böylece yıl sonu geldiğinde bu kitapların neredeyse tamamı için böyle bir bilmece sicimi hazır olur.

14

Kitaplarla İlgili Sorular Hazırlamak

Hedef

Bir kitap ya da metinle ilgili sorular hazırlamak ve yanıtlamak için, o metni dikkatli bir biçimde okuyup anlamış olmak gerekir. Özellikle de "Anlamaya yönelik sorular" ve "Üzerinde düşünmeye yönelik sorular" hazırlamak için içerik derinlemesine kavranmış olmalıdır, çünkü bu tür soruların yanıtları metinde açık ve seçik biçimde yer almaz.

4.-9. Sınıflar

45-90 dk.

Materyal:
Kitaplar, dergiler, internetten
metinler de olabilir,
not almak için kâğıt

Süreç:

- Bir hikâyenin, bir makalenin ya da bütün bir kitabın okunmasından sonra sınıf ikiye bölünebilir. Gruplardan, öteki öğrenciler için metnin içeriğini ve can alıcı mesajlarını anlamaya yönelik sorular hazırlaması istenir. Sorularını şu üç kategoriye göre hazırlamalıdır:
 - **Metne bakarak cevaplanabilecek sorular.** Bu soruların cevapları metinde yazılıdır. Çoğunlukla bunları açık bir biçimde (mesela "evet" ya da "hayır" diye ya da ayrıntılı bir veri ile) cevaplamak mümkündür.
 - **Anlama ile ilgili sorular.** Bu soruları cevaplamak ise, ancak içerik üzerinde daha dikkatli düşünüldüğünde mümkündür. Birazcık "satır aralarını" okuyabilmek gerekir. Bu soruların her zaman tek bir belirgin cevabı yoktur. (Örnek: Falan kişi kendini nasıl hissediyor? Filan kişi niçin o şekilde davranmıştır? .. gibi).
 - **Üzerinde derinlemesine düşünmek gereken sorular.** Bu kategoriye, içeriğin ötesine geçen sorular girer. Burada "doğru" çözüm neredeyse yoktur, cevaplar hakkında ortaklaşa tartışmak gerekir. (Örnek: Hikâyenin bitiş şekli ne gibi sonuçlar doğurur? Bu çatışma başka nasıl çözülebilirdi? .. gibi).
- Soruları hazırladıktan sonra öğrenciler bunları bir kâğıda yazarak öğretmene teslim eder. Öğretmen, bu soruları cevaplamaları için öteki ikili gruplara verebilir ya da sorular sınıfta ortaklaşa tartışılır.
- Farklı soru tipleri arasındaki farklar hakkında baştan etraflıca konuşmak ve bunları örneklerle kavratmak gerekir. Özellikle metin üzerinde düşünmek ve metni anlamakla ilgili sorular, mutlaka sınıfta ortaklaşa tartışılmalıdır, zira bunların genellikle tek bir net cevabı yoktur.

Açıklamalar:

- Ana dil eğitimi derslerindeki yaş grupları son derece heterojen olduğu için bu alıştırmayı üç farklı zorluk seviyesinde metin üzerinden yapmak yararlı olur. Bu üç metinde de konunun aynı ya da benzer olması (mesela Anavatanımızdan Masallar, Göç Şartlarında Yaşam, Irkçılık, Coğrafya .. gibi) güzel olur (fakat zorunlu değildir).
- Okuma becerisi düşük olan öğrencilerle çalışılırken soruları iki tip ile sınırlamak da mümkündür (metinde cevabı aranabilecek olan sorular ve anlama soruları).

15

Bir kitap için reklam afişi hazırlamak

Hedef

Öğrenciler, okudukları bir kitap için reklam afişi hazırlarlar. Bu amaçla sadece kitabın içeriği üzerinde düşünmek ve bu içeriği özetlemekle kalmayıp aynı zamanda yazar, konu vb. hakkında da derinlemesine araştırma yapmak zorundadırlar. Ayrıca kitabı, başkalarının da ilgisi çekecek ve bu kitabı okuma isteği doğuracak biçimde sunmaları gerekmektedir.

1.–9. Sınıflar

60–90 dk.

Materyal:
Büyük boy dosya kâğıtları
(A3 ya da A2), boya kalemleri
ya da keçeli kalemler, tutkal.

Süreç:

- Proje, başlamadan iki ya da üç hafta önce duyurulur. Öğrencilere reklam afişi hazırlamak için bir kitap seçmeleri ve okula getirmeleri ödev olarak verilir. Ayrıca yaşça büyük öğrencilere, kütüphaneye ya da bir kitapçı dükânına giderek kitap reklamlarının nasıl yapıldığı konusunda (afişler, kitap dergilerinde yazı) bilgi toplamak gibi ek bir görev de verilebilir. Okula ilk başlayanlar ise en sevdikleri resimli kitaplarını ya da hikâye kitaplarını tanıtabilirler, çalışmada bir öğretmen ya da daha büyük bir çocuk onlara yardımcı olabilir.
- Afiş çalışmasına geçmeden bir hafta önce, dikkat çekici bir kitap reklamı nasıl yapılır konusu sınıfta ele alınır. Öğrencilerin kitap içeriğini olabildiğince heyecan verici ve başkalarının da ilgisini çekecek gibi özetlemesi, ayrıca okurların dikkatini çekmek için grafik araçlardan yararlanması da ele alınır. Ödev: Kitabın yazarı, olayın geçtiği yer, olayın geçtiği zaman hakkında ek bilgiler toplamak, ayrıca görsel malzeme araştırmak ve beraberinde getirmek.
- Bundan sonraki aşamada (tek ders veya blok ders) öğrenciler kitapları için ellerinden geldiğince güzel bir reklam afişi hazırlar. Hatta bir reklam sloganı bile geliştirebilirler.
- Hazırlanan bütün afişlerle küçük bir sergi düzenlenir. Puan vererek en iyi afiş seçilir (her çocuk üç puan verme hakkına sahiptir).

Açıklamalar:

- Bu proje, ister okuma becerisi kazandırma ister okuma haftası projesi çerçevesinde olsun örgün eğitim ile işbirliği için optimal elverişliliktedir. Sınıf öğretmeni ile önceden irtibat kurmakta yarar vardır. Örgün eğitimle işbirliği çerçevesinde hazırlanacak en iyi dilli olması, amaca uygun olacaktır.
- Eğer bir çocuk kendi ana dilinde hiç kitap tanımıyor ve en sevdiği kitap da göç ettiği ülkenin dilinde yazılmış bulunuyor ise, bu kitap hakkında konuşmasına izin verilir – fakat bu konuşmayı kendi ana dilinde yapmalıdır!